

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України  
Державний вищий навчальний заклад  
“НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ”**

**ГІРНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра аерології та охорони праці**

**ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ.  
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ  
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ  
СПЕЦІАЛІСТІВ ТА МАГІСТРІВ СПЕЦИФІЧНИХ КАТЕГОРІЙ  
СОЦІАЛЬНИХ НАУК І БІЗНЕСА ТА ПРАВА**

Дніпропетровськ  
2013

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України  
Державний вищий навчальний заклад  
“НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ”**



**ГІРНИЧИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра аерології та охорони праці**

**ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ.  
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ  
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ  
СПЕЦІАЛІСТІВ ТА МАГІСТРІВ СПЕЦИФІЧНИХ КАТЕГОРІЙ  
СОЦІАЛЬНИХ НАУК І БІЗНЕСА ТА ПРАВА**

Дніпропетровськ  
2013

Охорона праці в галузі. Методичні рекомендації та контрольні завдання для студентів заочної форми навчання спеціалістів та магістрів спефічних категорій соціальних наук і бізнеса та права / Голінько В.І. Г.П. Кривцун, С.І. Чеберячко, Ю.І. Чеберячко, І.А. Шайхлісламова. – Д.: Національний гірничий університет, 2012. – 16с.

Автори:

Голінько В.І. д-р. техн. наук, доц. (розділ 1);

Г.П. Кривцун, канд. техн. наук, доц. (розділ 4);

С.І. Чеберячко, канд. техн. наук, доц. (розділ 2);

Ю.І. Чеберячко, канд. техн. наук, (розділ 3);

І.А. Шайхлісламова, канд. техн. наук, доц. (розділ 5).

Рекомендовано кафедрою АОП до видання (протокол № 1 від 05.09.12 р.).

Подано методичні вказівки щодо виконання контрольної роботи з дисципліни «Охорона праці в галузі». Наведена програма дисципліни, перелік контрольних питань, завдання та перелік літератури. Призначені для студентів заочної форми навчання інституту економіки.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри аерології та охорони праці,  
д-р техн. наук, проф. В.І. Голінько.

## 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

*У відповідності з спільним наказом Міністра освіти і науки України, Міністра надзвичайних ситуацій та Голови Держгірпромнагляду України №969/922/216 від 21.10.2010 р. встановити, що нормативно-навчальна дисципліна « Охорона праці в галузі» вивчається всіма студентами вищих навчальних закладах України.*

Ці методичні рекомендації призначені для студентів заочної форми навчання економічних та гуманітарних спеціальностей. Вони складаються з робочої програми дисципліни, списока літератури, переліку питань, що виносяться на екзамен, завдань до контрольної роботи з рекомендаціями по її виконанню.

Робоча програма складена на підставі типової програми з охорони праці в галузі для вищих навчальних закладів.

З дисципліни “Охорона праці в галузі” студентам читаються настановні та оглядові лекції. Студенти одержують індивідуальні та групові консультації. Основна форма навчальної роботи студентів – самостійне вивчення матеріалу дисципліни за підручниками і нормативними документами у послідовності, наведеній робочою програмою. Практичних навичок з охорони праці студент набуває в процесі роботи за спеціальністю.

При вивченні матеріалу рекомендується вести конспект для систематизації і закріплення знань.

Згідно з навчальним планом з дисципліни передбачається виконання контрольної роботи та іспит.

Студент допускається до іспиту після захисту контрольної роботи.

## 2 РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1 Мета та завдання

Відповідно до закону України “Про охорону праці” охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці.

“*Охорона праці в галузі*” (ОПГ) – нормативна дисципліна, яка вивчається у вищих закладах з метою формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та фор-

мування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

### **Основні професійні компетенції**

Засвоївши дисципліну «Охорона праці в галузі» спеціалісти (магістри) за відповідними напрямами підготовки, спеціальностями та спеціалізаціями мають бути здатними вирішувати професійні завдання з урахуванням вимог охорони праці та володіти такими основними професійними компетенціями з охорони праці:

#### у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

#### у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві.

#### в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

#### у проектній діяльності:

- розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

#### у педагогічній діяльності:

- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.

#### у консультативній діяльності:

- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- готовність контролювати виконання вимог охорони праці на підприємстві.

## **Розділ 1. СТАН ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ. ТРАВМАТИЗМ ТА ПРОФЕСІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ В ГАЛУЗІ. РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ.**

Стан охорони праці в Україні. Аналіз рівня травматизму на підприємствах. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.

Розслідування та облік нещасних випадків і аварій, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Особливості розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру.

**Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.**

## **Розділ 2. МІЖНАРОДНІ НОРМИ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.

Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Вимоги до забезпечення охорони праці в структурі соціальної відповідальності.

Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Охорона праці - частина соціальної політики ЄС. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників».

Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.

Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз. Співдружність незалежних держав, та ін.

## **Розділ 3. ОСНОВНІ ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ**

Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Показник нормативно-правових актів з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

## **Розділ 4. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ**

Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.

Розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Ефективність функціональної структури СУОП.

Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Мета та основні параметри планів. Аналітична та оперативна частини Плану.

Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці. Основні складові інтегрованої системи менеджменту. Функціональні та організаційні особливості.

Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції. Служби охорони праці місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

## **Розділ 5. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД І ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА СТАНОМ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Органи державного нагляду за охороною праці. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Держгірпромнагляд. Структура, права і відповідальність посадових осіб Держгірпромнагляду. Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці.

Проведення державного нагляду за охороною праці. Види та основні параметри проведення наглядових заходів. Громадський контроль з охорони праці та роль профсоюзних організацій.

## **Розділ 6. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ НА ВИРОБНИЦТВІ**

Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування.

Суб'єкти та об'єкти страхування. Види страхування. Страховий ризик і страховий випадок. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Правління Фонду. Виконавча дирекція Фонду. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження. Фінансування страхових виплат, соціальних послуг та профілактичних заходів. Джерела фінансування Фонду. Страхові тарифи. Страхові виплати. Обов'язки та права суб'єктів страхування від нещасних випадків. Обов'язки Фонду. Права та обов'язки застрахованої особи. Права

та обов'язки роботодавця як страхувальника.

## **Розділ 7. СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ**

Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції. Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку.

Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони. Вимоги до засобів індивідуального захисту.

Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Утримання території підприємств галузі. Особливості охорони праці при ремонтних роботах, під час вантажно-розвантажувальних робіт. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря.

Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи.

Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі. Шкідливі хімічні речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук, ультразвук. Виробничі випромінювання. Мікроклімат робочої зони.

Важкість праці: Динамічні, статичні навантаження. Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторних функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці.

## **Розділ 8. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ПОЖЕЖНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ НА ГАЛУЗЕВИХ ОБ'ЄКТАХ ТА РЯТУВАЛЬНА СПРАВА**

Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного обладнання.

Пожежна сигналізація і зв'язок. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.

Структура Міністерства з надзвичайних ситуацій, завдання. Воєнезовані рятувальні формування.



## **Розділ 9. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ**

Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Наукова база охорони праці. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, галузеві науково-дослідні інститути з питань охорони праці, відділи та лабораторії з питань охорони праці галузевих науково-дослідних інститутів. Кафедри охорони праці та інші підрозділи вищих навчальних закладів.

Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Загальнодержавна (національна), галузеві, регіональні програми.

Аналіз професійного та виробничого ризиків. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності. Мета і методи аналізу. Використання статистичної звітності і актів розслідування нещасних випадків і професійних захворювань в аналітичній роботі. Показники частоти та тяжкості травматизму. Автоматизовані системи управління охороною праці, обліку, аналізу та дослідження травматизму.

### **3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТІВ І КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

1. Економічні методи управління охороною праці.
2. Що таке Державний нормативний акт з охорони праці та яким вимогам він повинен відповідати?
3. Що регулює та на яких принципах базується закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»
4. Що регулюють міжнародні стандарти SA 8000 та ISO 26000?
5. Вкажіть основні принципи впровадження соціальної відповідальності.
6. На яких основних принципах базується Глобальний договір?
7. Що таке Європейський Союз та на якій основі ґрунтується його законодавство?
8. Директиви Європейського Союзу про ергономічні вимоги.
9. Основні міжнародні організації в сфері охорони праці.
10. Що таке соціальний діалог та яким чином він здійснюється в Україні?
11. Назвіть законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють охорону праці в галузі.
12. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).
13. Сформулюйте мету функціонування СУОП. Основні функції та завдання цієї системи.
14. Які існують види планування роботи з охорони праці в СУОП ?
15. Як здійснюється комплексне управління структурою СУОП?

16. Укажіть порядок організації СУОП на підприємстві.
17. Які існують форми контролю за охороною праці на підприємстві?
18. Яким чином у системі СУОП здійснюється симулювання діяльності з охорони праці?
19. Яким чином СУОП ведеться облік та аналіз та оцінка показників охорони праці?
20. Яким чином передбачено у СУОП навчання працівників з питань охорони праці
21. Що виіагає СУОП для забезпечення безпечності виробничого устаткування, технологічних процесів, будівель та споруд?
22. Який порядок забезпечення працівників засобами індивідуального захисту у СУОП на підприємстві?
23. Що передбачено СУОП для підвищення соціального захисту працюючих?
24. Як здійснюється комплексне управління охороною праці та на яких рівнях?
25. За яких умов створюється і функціонує СУОП на підприємстві.
26. Яка методологія положена в стандарт OHSAS 18001, сфера застосування цього стандарту?
27. Дайте визначення термінів «Прийнятний ризик», «Ідентифікація небезпеки» «Оцінка ризиків» «Робоче місце»?
28. За якими показниками проводиться оцінка соціального ефекту від запроваджених або планованих заходів щодо поліпшення умов і охорони праці(перелічити)?
29. Охарактеризуйте стан охорони праці на підприємствах України.
30. Наведіть перелік шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища.
31. За якими основними показниками оцінюється гігієнічна класифікація умов праці та розкажіть які умови праці належать до оптимальних і допустимих, наведіть приклади?
32. Які умови праці належать до шкідливих, приведіть ступені шкідливих умов праці, наведіть приклади?
33. Вкажіть основні джерела шкідливого впливу на здоров'я та безпеку службовців, що працюють в адмінстративних приміщеннях.
34. Вкажіть основні джерела шкідливого впливу на здоров'я та безпеку службовців, які працюють на дому.
35. Цілі атестації робочих місць. Яким чином організується атестацію робочих місць?
36. Які шкідливі фактори мають місце в повітрі робочої зони адміністративних приміщень(офісах), джерела та їх вплив на здоров'я працюючих.
37. Які функції здійснює атестаційна комісія?
38. Сформулюйте цілі і завдання розслідування нещасних випадків (НВ). Розкрийте поняття: травматизм, професійне захворювання.
39. Вкажіть обставини за яких НВ визнається таким, що пов'язаний з виробництвом.
40. Порядок розслідування та облік НС на виробництві.

41. Як проводиться спеціальне розслідування НС на виробництві?
42. Які НС підлягають спеціальному розслідуванню? Терміни розслідування?
43. Як організовується розслідування НС, склад комісії з розслідування, основні документи?
44. Як розділяються травми за ступенем тяжкості?
45. Методи аналізу виробничого травматизму. Коротка характеристика цих методів.
46. У чому полягає статистичний метод аналізу травматизму? Якими показниками оцінюється виробничий травматизм?
47. Охарактеризуйте основні психофізіологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у трудовому процесі?
48. Яким чином впливає на працездатність людини емоційний стан?
49. Укажіть психофізіологічні особливості організації робочого місця?
50. Яким чином можуть впливати індивідуальні якості працівника на безпеку праці?
51. Як здійснюється ергономічна оцінка робочих місць?
52. Яким чином необхідно організовувати безпечну поведінку працівників в процесі праці?
53. Які існують мотивації людини до праці і до її безпеки?
54. Яку роль у створенні безпечних умов праці відіграє трудовий колектив і його керівник.
55. Які завдання передбачає правильна організація робочого місця?
56. Яким чином необхідно вибирати оптимальний режим праці та відпочинку?
57. Яку роль виконує кольорове оформлення оснащення приміщень в організації виробничого процесу?
58. Вкажіть основні фактори шкідливого впливу на користувачів комп'ютерів?
59. Які особливості роботи користувачів комп'ютерів?
60. Яким чином комп'ютер впливає на здоров'я працівників?
61. Проаналізуйте джерела впливу системи "людина—комп'ютер—середовище"
62. Наведіть класифікацію виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці.
63. Як визначається вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів? Назвіть способи її підвищення.
64. Категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною небезпекою
65. Які існують вимоги до пожежної сигналізації в адміністративних приміщеннях
66. Які існують вимоги до вогнегасників в адміністративних приміщеннях
67. Наведіть основні вимоги до плану евакуації в адміністративних приміщеннях
68. Які існують профілактичні заходи пожеж в адміністративних приміщеннях?
69. Порядок дії при мжежі в адміністративних приміщеннях
70. Яку роль відіграє людський фактор щодо виникнення пожеж в адміністративних будовах та приміщеннях?

71. Які функції покладають на особу що відповідає за пожежну безпеку в адміністративних будовах та приміщеннях?
72. Структура Міністерства з надзвичайних ситуацій.
73. Основні завдання Міністерства з надзвичайних ситуацій.
74. Воєнезвані рятувальні формування.
75. Якими законами України регулюється діяльність органів державного нагляду за охороною праці
76. За якими принципами здійснюється Державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності?
77. Вкажіть права та відповідальність посадових осіб Держгірпромнагляду.
78. Які мають зобов'язання органи державного нагляду (контролю) та їх посадові особи під час здійснення заходів державного нагляду (контролю)?
79. Які умови та порядок здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)?
80. Які умови та порядок здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю)?
81. Вкажіть основні завдання та принципи страхування від нещасного випадку.
82. Суб'єкти та об'єкти страхування. Страховий ризик і страховий випадок.
83. Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Виконавча дирекція Фонду.
84. Як здійснюється правління Фонду соціального страхування від нещасних випадків.
85. Які функції та повноваження покладаються на страхових експертів з охорони праці?
86. За рахунок чого здійснюється фінансування Фонду соціального страхування від нещасних випадків?
87. Що повинна забезпечувати сума страхових внесків страхувальників до Фонду соціального страхування від нещасних випадків?
88. Що зобов'язаний зробити Фонд соціального страхування від нещасних випадків у разі настання страхового випадку?
89. Які права має застрахована особа?
90. Які повноваження роботодавця як страхувальника?

## **4. ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

### **4.1 Загальні вимоги**

Після вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» студенти виконують контрольну роботу. Яку не пізніше ніж за дві неділі до початку екзаменаційної сесії необхідно здати на кафедру аерології та охорони праці. При наявності позитивної оцінки за контрольну роботу і після виконання лабораторних або практичних робіт студент допускається до складання іспиту або заліку.

Контрольна робота складається з відповідей на чотири питання і розв'язання шістьох задач, виконується за варіантом, номер якого збігається з

порядковим номером у журналі по табл 4.1. Відповіді на питання потрібно робити з делькох джерел літератури(якщо користуватися тільки одним джерелом(наприклад конспектом) то оцінка питання буде не більше 0,5 бала)

**Максимальна кількість набраних балів за контрольну роботу дорівнює 35 ( з яких 8 балів відповіді на питання та 12 рішення котрольного завдання та 15 балів складає усний захист контрольної роботи).**

Таблиця 4.1

Номера питань до контрольної роботи згідно журналу

Варіанти	Питання				Номер задачі	
1	1	41	71	87	1	3
2	2	42	72	88	2	4
3	3	43	73	89	4	5
4	4	44	74	24	2	4
5	5	45	75	11	1	3
6	6	46	76	38	5	4
7	7	47	77	33	3	4
8	8	48	78	54	2	1
9	9	49	79	59	1	2
10	10	50	80	35	4	2
11	11	51	81	42	5	1
12	12	52	82	62	1	2
13	13	53	83	68	2	5
14	14	54	84	27	1	4
15	15	55	85	31	2	4
16	16	56	86	13	3	4
17	17	57	87	63	5	4
18	18	58	88	64	4	1
19	19	59	89	65	1	5
20	20	60	90	66	4	2
21	21	61	44	75	4	3
22	22	62	45	76	5	2
23	23	63	46	77	4	2
24	24	64	47	78	5	3
25	25	65	74	21	5	1
26	26	66	75	22	4	2
27	27	67	76	23	4	3
28	28	68	77	15	1	2
29	29	69	40	16	4	5
30	30	70	22	17	3	5

Контрольну роботу виконують чітким почерком в учнівському зошиті або на аркушах формату А4 печатним шрифтом Times New Roman, розмір шрифту

14, інтервал одинарний, поля від краю аркуша по 2 см. У кінці контрольної роботи необхідно навести список використаної літератури, а також поставити дату виконання та підпис.

## 4.2. Задачі для контрольної роботи

### Задача 1

Виконайте оцінку умов праці і, виходячи з умов і характеру праці за ступенем ваги і напруженості, віднесіть робоче місце менеджера до одного з наступних класів:

- 1 клас – оптимальні умови і характер праці;
- 2 клас – припустимі умови і характер праці;
- 3 клас – небезпечні та шкідливі умови праці:
  - а) 1 ступеня;
  - б) 2 ступеня;
  - в) 3 ступеня.

Таблиця 3.2 – Варіанти вхідних даних для задачі 2

Варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Тяжкість праці</b>										
Дрібні стереотипні рухи кисток і пальців рук, кількість за зміну	16000 - - 18000	75000 - - 77000	36000 - -38000			52000 - - 55000			Більш з 80000	
Робоча поза	Вільна		Перебування у нахиленому положенні до 30 <sup>0</sup>						26-50% тривалості зміни	
<b>Напруженість праці</b>										
Увага: тривалість зосередження, (% до тривалості зміни) щільність сигналів у середньому за годину	25	80	40	50	65	75	30	45	35	55
	40	35	30	45	50	30	65	40	30	60
Напруженість аналізаторних функцій: мінімальний розмір об'єкта розрізнення, мм емоційна та інтелектуальна напруженість	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,1
	Вирішення складних завдань в умовах дефіциту часу та інформації за підвищеною відповідальністю							Робота за індивідуальним графіом		

Одно-манітність: кількість елементів у багаторазово повторюваних операціях, час спостереження за ходом виробничого процесу без активних дій (у % до тривалості зміни)	4	5	3	2	6	4	9	10	4	3
	70	60	85	65	65	80	75	55	50	75
Змінність	Однозмінна робота без нічної зміни					Нерегулярна змінність з роботою у нічну зміну				

## Задача 2

Розрахувати чисельність працівників служб охорони праці на підприємстві, якщо відомо, скільки всього працює чоловік на підприємстві, скільки чоловік працює зі шкідливими речовинами і на роботах підвищеної небезпеки.

Вихідні дані для розрахунку прийняти за варіантом, номер якого збігається з останньою цифрою навчального шифру.

Таблиця 1.1

Вихідні дані	Варіанти									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Середньосписочне число працюючих $P_{cp}$ , чол.	500	700	800	1000	1100	1200	1300	1100	1500	1600
Чисельність працюючих зі шкідливими речовинами, $P_b$ , чол.	105	210	170	400	250	300	600	500	400	300
Чисельність працюючих на роботах підвищеної небезпеки, $P_a$ , чол.	85	100	150	110	120	65	200	220	265	200

Розв'язання задачі:

Знаходимо  $K_b$  – коефіцієнт, який враховує шкідливість і небезпеку виробництва

$$K_b = 1 + \frac{P_b + P_a}{P_{cp}},$$

де  $P_{cp}$  – середньосписочне число працюючих на підприємстві, люд.;

$P_b$  – чисельність працюючих зі шкідливими речовинами, незалежно від рівня їхньої концентрації, чол.;

$P_a$  - чисельність працюючих на роботах підвищеної небезпеки, чол.

Розрахунок чисельності працівників служби охорони праці виконуємо за формулою

$$M = 2 + \frac{P_{cp} * K_v}{\Phi},$$

де  $M$  – чисельний склад служби охорони, чол;

$\Phi$  – ефективний річний фонд робочого часу фахівця з охорони праці що враховує втрати робочого часу на можливі захворювання, відпустку та ін., дорівнює 1820 годин,

### Задача 3

На підприємстві середня кількість працівників у цьому році склала  $M$  чоловік. За цей же період сталося  $N$  випадків виробничого травматизму, у тому числі  $K$  випадків, які не були пов'язані з виробництвом. Загальна втрата робочого часу через непрацездатність склала  $D$  робочих днів, зокрема 2 потерпілих, що одержали на виробництві травми 25 та 27 грудня, продовжували перебувати на лікарняному і в січні наступного за звітним року.

Визначити коефіцієнт частоти і коефіцієнт тяжкості виробничого травматизму (див. табл. 6).

Вихідні дані для розрахунку прийняти за варіантом, номер якого збігається з останньою цифрою залікової книжки.

Таблиця 6

Вихідні дані	Варіант									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Середня кількість працівників у даному році $M$ , чол.	600	400	500	650	570	590	490	580	550	600
Сталося випадків $N_{\text{вип.}}$	25	20	15	24	21	17	19	25	30	27
Кількість випадків, що не пов'язані з виробництвом $K_{\text{вип.}}$	5	4	3	5	6	5	4	1	3	4
Втрата робочого часу $D_{\text{днів}}$	125	90	130	130	110	100	115	125	100	130

Вказівки до розв'язання задачі 3

Коефіцієнт частоти виробничого травматизму показує кількість травмованих на виробництві, що припадає на 1000 працюючих на підприємстві. Він визначається за формулою



$$K_q = \frac{n \cdot 1000}{M},$$

де  $n$  – число травмованих на підприємстві за звітний період (як правило, за 1 рік) через нещасні випадки, що пов'язані з виробництвом і призвели до втрати працездатності на 1 добу і більше;

$M$  – середньоспискова кількість працюючих на підприємстві за той самий звітний період.

Коефіцієнт тяжкості травматизму показує середню втрату працездатності в днях, що припадають на одного потерпілого за звітний період:

$$K_T = \frac{D}{n},$$

де  $D$  – сумарне число днів непрацездатності всіх потерпілих, які втратили працездатність на 1 добу і більше у зв'язку з випадками, що закінчилися у звітному періоді.

При розв'язанні задачі необхідно звернути увагу на випадки, які не пов'язані з виробництвом, а також на випадки, які не закінчилися у звітному періоді. Названі випадки не враховуються при розрахунках коефіцієнтів травматизму.

#### Задача 4

Розрахувати освітленість робочого місця працівника в адміністративному приміщенні, яка забезпечується місцевим світильником. Відстань від лампи до розрахункової точки –  $l$ , м, сила світла в напрямку розрахункової точки –  $J$ , кандел, кут падіння світлового променя –  $\alpha^0$ . Коефіцієнт запасу  $K_3$  (див. табл. 3).

Таблиця 3

Вихідні дані	Варіант									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Відстань від лампи до розрахункової точки $l$ , м	0,3	0,35	0,7	0,4	0,45	0,55	0,5	0,65	0,8	0,7
Сила світла $J$ , Кд	490	500	470	480	475	485	500	550	540	500
Кут падіння світлового променя $\alpha^0$	60	50	45	30	55	40	35	45	60	55
Коефіцієнт запасу $K_3$	1,3	1,5	1,6	1,5	1,4	1,7	1,7	2	1,8	1,6

Вказівки до розв'язання задачі 4

Освітленість робочого місця від місцевих світильників, лк, може бути розрахована за формулою

$$E = \frac{I_\alpha \cdot \cos \alpha}{K_3 \cdot l^2},$$

де  $I_\alpha$  – сила світла в напрямку розрахункової точки, Кд;  
 $\alpha$  – кут між нормаллю до робочої поверхні і напрямком світлового променя, град.;  
 $l$  – відстань від джерела світла до розрахункової точки, м;  
 $K_3$  – коефіцієнт запасу.

### Задача 5

Із працівником підприємства стався нещасний випадок, обставини якого студент вибирає згідно даних приведених в табл. 10. За умов задачі необхідно провести розслідування такого нещасного випадку та оформити необхідну документацію(матеріали розслідування).

Таблиця 10

Вихідні дані за варіантами	
Передостання цифра номера залікової книжки	Варіантні параметри групи <i>a</i> : Обставини умовного нещасного випадку
0	Робітники житлово-комунального відділу розбирали покрівлю старого будинку. Горищне перекриття, на якому вони знаходились, обвалилося і разом з ним впали двоє робітників
1	При ремонті житлового будинку в зимовий період року скляр, який склив вікна на 6-му поверсі, не користувався монтажним поясом та ін. захисними засобами. Посковзнувши на підвіконні, що вкрилося кригою, він впав униз і від отриманих травм вмер.
2	Робітник П. знав, що у приміщенні контори йде ремонт, але пішов туди не з виробничої необхідності. Під час спроби пройти між рихтуванням, він зачепив одне з них і йому на голову впало відро з ризчином.
3	Газозварювальник грубо порушив правила зберігання балонів з киснем, залити їх маслом. Стався вибух, внаслідок чого постраждалий одержав опіки 2-го ступеня.
4	Газозварнику доручили заварити тріщину на паропроводі. Він працював без захисних окулярів. Під час роботи стався хлопок газу на газовому пальнику і гарячий метал, що відлетів, попав газозварнику в око.
5	Під час обідньої перерви на своєму робочому місці слюсарі ЖЕО розпивали спиртні напої. Через недоброякісність цих напоїв сталося групове отруєння.
6	Слюсар з ремонту обладнання К., щоб заточити свердло, без дозволу механіка замінив на заточувальному верстаті алмазний круг на абразивний. Коли станок включили, абразивний круг розірвався і його

Вихідні дані за варіантами	
Передостання цифра номера залікової книжки	Варіантні параметри групи <i>a</i> : Обставини умовного нещасного випадку
	уламком слюсаря було травмовано в голову.
7	При проведенні демонтажних робіт по розбиранню частини будинку виконроб будівельної організації був укушений бродячим собакою, який випадково опинився на неогороженому будівельному майданчику.
8	Маляр Р. одержав наряд на фарбування панелі у коридорі побутового корпусу. Після закінчення цієї роботи він вирішив пофарбувати ще вікно та двері, хоча цю роботу йому не доручали. Маляр взяв стілець, поставив на нього ящик і з нього почав фарбувати двері. Коли він спробував дотягнутися до верхньої перекладини дверей, стілець перекинувся, Р. впав і одержав травму
9	Робітник будівельної бригади Ж., перебуваючи на горищі будівлі, замурував у стіні наскрізний вентиляційний отвір. Під час кладки цегли одна з раніше укладених цеглин випала з кладки і упала на ногу працівника, який проходив повз будинка.

Потрібно:

1. Заповнити акт про нещасний випадок на виробництві за формою Н-5 (форма акту – див. додаток 1).
2. Встановити зв'язок нещасного випадка з виробництвом, при наявності такого заповнити акт про нещасний випадок на виробництві за формою Н-1 (форма акту – див. додаток 2).

Вказівки до виконання задач

Акт за формою Н-5 та Н-1, „Повідомлення про наслідки нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом...”, оформлюється згідно "Порядку розслідування і облік нещасних випадків...[000]". Бланки актів за формою Н-5 та Н-1, бланк „Повідомлення про наслідки нещасного випадку...” студент може взяти в інженера з охорони праці за місцем основної роботи, або скористатися зразком, наведеним у додатках 1, 2 та 3 цих методичних вказівок. Стислі пояснення щодо заповнення бланків див. у нотатках (виносках) за №: 1-6 – до заповнення акту Н-5 (додаток 1); 7-25 – до заповнення акту Н-1 (додаток 2); 26-30 – до заповнення „Повідомлення про наслідки нещасного випадку...” (додаток 3).

Для заповнення актів Н-1 і Н-5, а також „Повідомлення про наслідки нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом...” і проведення необхідних розрахунків потрібно визначити додаткові умовні дані, наведені в табл. 11

Вихідні дані за варіантами

Таблиця 11

Варіантні параметри групи б	Остання цифра номера залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вік потерпілого, років	21	59	44	30	20	28	33	45	31	48
Загальний стаж роботи потерпілого, років	3	29	25	13	1	10	12	14	14	30
Стаж роботи за професією, років	2	9	8	12	1,5	8	11	20	4	7
Середньодобова заробітна платня потерпілого, грн.	16,0	10,0	8,5	9,0	7,0	12,0	17,5	11,0	18,0	13,0
Звільнено за листком непрацездатності, днів	36	40	10	105	68	14	64	90	5	25
Тривалість виконання потерпілим легшої роботи, робочих днів	14	29	-	62	43	-	20	37	-	12

Прізвище, ім'я та по батькові (П.І.Б.) потерпілого при нещасному випадку, його стать, а також учасників розслідування, власника, свідків, осіб, які порушили вимоги нормативних актів з ОП, відповідальних за усунення причин нещасного випадку; інші дані, яких не вистачає, студент вибирає самостійно. Тривалість розслідування, час затвердження актів, терміни навчання, інструктажу і медичного огляду постраждалого повинні відповідати вимогам діючих нормативних документів. Характер травми студент визначає відповідно до рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України.

### Список літератури

1. Зеркалов Д. В. Охорона праці в галузі. Загальні вимоги. Конспект лекцій. - К.: - 2011, 156 с.
2. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
3. Голінько В.І. Основи охорони праці. - Д.: Національний гірничий університет, 2008. – 265 с.
4. Ткачук. К.Н. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання, доповнене та перероблене / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов та інш. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
5. Даценко І.І. Гігієна праці і виробнича санітарія / І.І. Даценко, М.Б. Шегедин, Н.В. Москвяк та інш. – К.: Здоров'я. - 2002.- 384с.
6. Жидецький В.Ц. Практикум із охорони праці. Навчальний посібник / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигирей, В.М. Сторожук та ін. За ред. В.Ц. Жидецького. – Львів: Афіша, 2000. – 352с.
7. Купчик М.П. Основи охорони праці / М.П. Купчик, М.П. Гандзюк, І.Ф. Степанець та ін. – К.: Основа, 2000. – 416с.

8. Гандзюк М.П. Основи охорони праці / М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський. За ред. М.П. Гандзюка. – К.: Каравела, 2004. – 408с.
9. Лесенко Г.В. Анализ и профилактика производственного травматизма. – К.: Техніка, 1997.— 188с.
10. Справочник по охране труда на промышленном предприятии / Под ред. К.Н. Ткачука. – К.: Техніка, 1991. – 285с.
11. Безопасность труда на производстве. Производственная санитария. Справочное пособие / Под ред. Б.М. Злобинского. – М.: Металлургия, 1968. – 688с.
12. Гаевая Л.А. Средства индивидуальной защиты глаз и лица на производстве. – М.: Машиностроение, 1990. – 208с.
13. Рожков А.П. Пожежна безпека. – К.: Пожінформтехніка, 1999. – 256с.
14. Щербина Я.Я., Щербина И.Я. Основы противопожарной защиты. – К.: Вища школа, 1985. – 255с.
15. Правила пожарной безопасности в Украине. – Х.: Вид-во «Форт», 2008. – 212с.
16. Методические рекомендации по комплексной оценке социально-экономической эффективности мероприятия по улучшению условий и охраны труда. – М.: ВЦНИИОТ ВЦСПС, 1985.
17. Методика визначення соціально-економічної ефективності заходів щодо поліпшення умов і охорони праці. – К., 1999.
18. Про пожежну безпеку: (Довідково-інформ. матеріали) /Добр. пожеж. т-во України. К.: Вид. дім „Альтернативи”: АртЕк, 2002. – 224 с.

### **Основні законодавчі та нормативно-правові акти**

1. Кодекс законів про працю України.
2. Закон України «Про охорону праці». - 1992.
3. Закон України «Про пожежну безпеку». – К., 1993.
4. Закон України «Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
5. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
6. НПАОП 0.00-6.02-04. «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р.№ 1112.
7. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
8. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
9. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
10. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

11. НПАОП 0.00-4.33-99 «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій. Наказ Держнаглядохоронпраці від 17.06.1999 р. № 112.

12. ГОСТ 12.1.004-76. ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования.

13. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин. — К.: МОЗ України, 1998. —

26

с.

Додаток 1  
до Порядку

Форма Н-5

ЗАТВЕРДЖУЮ

\_\_\_\_\_  
(посада роботодавця або керівника органу,  
який

\_\_\_\_\_  
утворив комісію з розслідування  
(спеціального

\_\_\_\_\_  
розслідування) нещасного випадку  
(аварії)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**АКТ**

М. П.

**проведення розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку  
(аварії), що стався (сталася)**

\_\_\_\_\_ 20\_\_ р. о \_\_\_\_ год. \_\_\_\_ хв.

на \_\_\_\_\_  
(найменування підприємства, код згідно з ЄДРПОУ,

\_\_\_\_\_  
найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство)

\_\_\_\_\_ (дата складення акта)

\_\_\_\_\_ (місце складення акта)

Комісія, утворена наказом від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. N \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (найменування органу, який утворив комісію з розслідування (спеціального розслідування)

\_\_\_\_\_ нещасного випадку (аварії)

у складі голови \_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я та по батькові) \_\_\_\_\_ (посада, місце роботи)

членів комісії \_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я та по батькові) \_\_\_\_\_ (посада, місце роботи)

та за участю \_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я та по батькові) \_\_\_\_\_ (посада, місце роботи)

провела з \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. по \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

розслідування (спеціальне розслідування) нещасного випадку (аварії), що стався (сталася)

\_\_\_\_\_ (місце нещасного випадку (аварії), кількість потерпілих,

\_\_\_\_\_ у тому числі із смертельним наслідком)

Роботу комісії продовжено згідно з наказом від \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. N \_\_\_\_\_ у зв'язку з

---

(зазначаються підстави для продовження строку проведення розслідування)

### **1. Відомості про потерпілого (потерпілих)**

---

(прізвище, ім'я та по батькові, дата народження, домашня адреса, професія (посада),

---

загальний стаж роботи, у тому числі на підприємстві, за професією;

---

дата проходження навчання, інструктажу, перевірки знань з охорони праці,

---

попереднього та періодичного медичного огляду, професійного добору;

---

наслідки нещасного випадку, діагноз, який встановив лікувально-профілактичний заклад)

---

(відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, у разі нещасного

---

випадку із смертельним наслідком - прізвище, ім'я та по батькові, рік народження,

---

ступінь родинного зв'язку, рід занять)

### **2. Характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний випадок (сталася аварія)**

---

(стисла характеристика підприємства, об'єкта, ділянки та місця, де стався нещасний

---

випадок (сталася аварія), із зазначенням відомостей про затверджений та фактичний

---

режим роботи підприємства, об'єкта (устаткування) до настання нещасного випадку (аварії)

---

(стан об'єкта (ділянки), устаткування (конструкцій) і матеріалів

---

перед нещасним випадком (аварією); висновок про їх відповідність нормативним вимогам)

---

(відомості про аналогічні нещасні випадки (аварії), що сталися на підприємстві)

---

(опис організації роботи з охорони праці на підприємстві та її

---

недоліків (зазначаються тільки у разі групового нещасного випадку

---

та нещасного випадку із смертельним наслідком)

### **3. Обставини, за яких стався нещасний випадок (сталася аварія)**

---

(опис подій, що сталися, робіт, що проводилися до настання нещасного

---

випадку (аварії), їх процесу з початку зміни із зазначенням

---

керівника робіт, його вказівок, дій потерпілого (потерпілих) та



---

інших осіб, причетних до настання нещасного випадку (аварії)

---

(послідовний виклад подій із зазначенням небезпечних та шкідливих

---

виробничих факторів, які впливали на потерпілого (потерпілих), перелік машин,

---

інструментів, устаткування, експлуатація яких призвела до

---

нешасного випадку, небезпечних умов і дій

---

потерпілого (потерпілих) або інших осіб, характеру аварії)

---

(перелік заходів, вжитих для ліквідації наслідків

---

нешасного випадку (аварії), надзвичайної ситуації або плану

---

локалізації аварійних ситуацій, висновки експертизи (якщо проводилась),

---

(відомості про осіб, що є свідками нещасного випадку, із зазначення їх прізвищ, імен та

---

по батькові, постійного місця проживання)

#### **4. Причини настання нещасного випадку (аварії)**

---

(основні технічні, організаційні та психофізіологічні причини

---

настання нещасного випадку (аварії), включаючи перевищення гранично

---

допустимого рівня небезпечних і шкідливих

---

виробничих факторів, невідповідність засобів колективного,

---

індивідуального та медичного захисту встановленим

---

вимогам та їх недостатність (якщо це вплинуло на подію)

---

(узагальнені результати проведеної органами державного нагляду за охороною

---

праці та іншими органами перевірки стану охорони праці на

---

підприємстві, які безпосередньо стосуються нещасного випадку

---

(у разі настання групового нещасного випадку та нещасного випадку із смертельним наслідком)

#### **5. Заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії)**

---

(заходи щодо усунення безпосередніх причин настання

---

нешасного випадку, запобігання подібним нещасним випадкам,

---

а також ліквідації наслідків аварії (у разі потреби)

## 6. Висновок комісії

\_\_\_\_\_ (нещасний випадок визнано (не визнано) таким, що пов'язаний з виробництвом,  
\_\_\_\_\_ із зазначенням відповідного пункту Порядку проведення розслідування та ведення обліку  
\_\_\_\_\_ нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві)  
\_\_\_\_\_ (складається акт за формою Н-1 (у разі, коли випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом),  
\_\_\_\_\_ картка за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання чи отруєння)  
\_\_\_\_\_ (відомості про осіб, у тому числі потерпілого, працівників іншого  
\_\_\_\_\_ підприємства або сторонніх осіб, дії або бездіяльність яких  
\_\_\_\_\_ призвели до настання нещасного випадку (аварії), перелік порушень вимог  
\_\_\_\_\_ законодавства про охорону праці, посадових інструкцій тощо (із  
\_\_\_\_\_ зазначенням статей, розділів, пунктів)  
\_\_\_\_\_ (пропозиції щодо притягнення до відповідальності осіб, дії або  
\_\_\_\_\_ бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку (аварії)  
\_\_\_\_\_ (дані про зустріч членів комісії з потерпілими  
\_\_\_\_\_ або членами їх сімей чи уповноваженими особами, які представляють їх інтереси,  
\_\_\_\_\_ з метою розгляду питань щодо розв'язання соціальних проблем, які  
\_\_\_\_\_ виникли внаслідок нещасного випадку, пропозиції щодо їх  
\_\_\_\_\_ розв'язання відповідними органами, роз'яснення потерпілим або членам  
\_\_\_\_\_ їх сімей чи уповноваженим особам, які представляють їх інтереси, прав у зв'язку з  
\_\_\_\_\_ настанням нещасного випадку)

## 7. Перелік матеріалів, що додаються

Голова комісії

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

Члени комісії

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ініціали та прізвище)

**Примітки:**

1. У пункті 1 у разі настання групового нещасного випадку зазначаються відомості про кожного потерпілого.

Відомості про членів сім'ї, які перебувають на утриманні потерпілого, можуть бути викладені у формі таблиці.

2. У пункті 2, якщо нещасний випадок стався внаслідок аварії, зазначаються категорія аварії, обсяги втрати продукції (у натуральному виразі та у гривнях), розмір матеріальних втрат, спричинених

аварією (у гривнях).

3. У пункті 4 після викладення кожної причини відзначається, які вимоги законодавства про охорону праці та захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, інструкцій з безпечного проведення робіт і посадових інструкцій порушено (із зазначенням статті, розділу, пункту тощо).

4. У пункті 5 зазначаються заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку (аварії), які можуть бути викладені у формі таблиці, із зазначенням строків і відповідальних за їх виконання.

Додаток 2  
до Порядку

Форма Н-1

ЗАТВЕРДЖУЮ

\_\_\_\_\_  
(посада роботодавця або керівника органу,  
який

\_\_\_\_\_  
утворив комісію з розслідування нещасного ви-  
падку)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

М. П.

**АКТ N \_\_\_\_  
про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом**

\_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я та по батькові потерпілого,

\_\_\_\_\_  
його місце проживання)

1. Дата і час настання нещасного випадку

\_\_\_\_\_  
(число, місяць, рік,

\_\_\_\_\_  
годин, хвилин)

2. Найменування підприємства, працівником якого є потерпілий

Місцезнаходження підприємства, працівником якого є потерпілий:

Автономна Республіка Крим, область, місто \_\_\_\_\_

район \_\_\_\_\_

населений пункт \_\_\_\_\_

Орган, до сфери управління  
якого належить підприємство \_\_\_\_\_

Реєстраційні відомості про підприємство (страхувальника) як платника єдиного внеску  
на загальнообов'язкове державне соціальне страхування:

реєстраційний номер страхувальника \_\_\_\_\_

дата реєстрації \_\_\_\_\_

найменування основного виду діяльності  
та його код згідно з КВЕД \_\_\_\_\_

встановлений клас професійного  
ризиків виробництва \_\_\_\_\_

Найменування і місцезнаходження  
підприємства, де стався нещасний  
випадок \_\_\_\_\_

Цех, дільниця, місце, де стався  
нешасний випадок \_\_\_\_\_

### 3. Відомості про потерпілого:

стать \_\_\_\_\_

число, місяць, рік народження \_\_\_\_\_

професія (посада) \_\_\_\_\_

розряд (клас) \_\_\_\_\_

загальний стаж роботи \_\_\_\_\_

стаж роботи за професією  
(посадою) \_\_\_\_\_

ідентифікаційний код \_\_\_\_\_

### 4. Проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці:

навчання за професією чи роботою, під час  
виконання якої стався нещасний випадок

\_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

проведення інструктажу:

вступного \_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

первинного \_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

повторного \_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

цільового \_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

перевірка знань за професією чи видом роботи, під час виконання якої стався нещасний  
випадок  
(для робіт підвищеної небезпеки)

\_\_\_\_\_

(число, місяць, рік)

Робота в умовах дії шкідливих або небезпечних факторів \_\_\_\_\_

5. Проходження медичного огляду:

попереднього \_\_\_\_\_  
(число, місяць, рік)

періодичного \_\_\_\_\_  
(число, місяць, рік)

6. Обставини, за яких стався нещасний випадок \_\_\_\_\_

Вид події \_\_\_\_\_  
(згідно з класифікатором, зазначеним у цьому додатку)

Шкідливий або небезпечний  
фактор та його значення \_\_\_\_\_

7. Причини настання нещасного випадку:

основна \_\_\_\_\_

супутні \_\_\_\_\_

8. Устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, інструменти і пристосування, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку

\_\_\_\_\_ (найменування, тип, марка, рік випуску, підприємство-виробник,

\_\_\_\_\_ дата останнього випробування (якщо воно проводилося)

9. Діагноз згідно з листком  
непрацездатності або довідкою  
лікувально-профілактичного закладу \_\_\_\_\_

Перебування потерпілого в стані алкогольного чи  
наркотичного сп'яніння згідно з медичним висновком

\_\_\_\_\_ (так, ні або не визначалося)

10. Особи, які допустили порушення вимог  
законодавства про охорону праці, або орган,  
який проводить розслідування \_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я та

\_\_\_\_\_ по батькові, професія, посада, підприємство, порушення вимог законодавства про охорону

праці із зазначенням статей, розділів, пунктів тощо,

\_\_\_\_\_ найменування відповідного органу, який проводить розслідування)

11. Свідки нещасного випадку \_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я та по батькові,

\_\_\_\_\_ постійне місце проживання)

12. Заходи щодо усунення причин настання нещасного випадку:

Порядковий номер	Найменування заходу	Строк виконання	Виконавець	Відмітка про виконання
------------------	---------------------	-----------------	------------	------------------------

Голова комісії з  
розслідування  
нещасного випадку

\_\_\_\_\_  
(посада)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

Члени комісії

\_\_\_\_\_  
(посада)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_  
(посада)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

\_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**Примітки:**

1. Акт складається з текстової і кодової частин, які заповнюються відповідно до міжгалузевих та галузевих класифікаторів з використанням установлених термінів.

Коди зазначаються в клітинках обов'язково.

2. У пункті 1:

у першому рядку число та місяць кодуються відповідно до їх порядкових номерів, а рік - двома останніми цифрами, наприклад, дата "1 грудня 2010 р." кодується так: |0 | 1 | 1 | 2 | 1 | 0 |;

у другому рядку зазначається і кодується час, коли стався нещасний випадок, наприклад, час "22 год. 30 хв." кодується так: |2 | 2 | 3 | 0|.

3. У пункті 2 кодується:

найменування підприємства відповідно до ЄДРПОУ;

адреса підприємства - відповідно до КОАТУУ (класифікатора об'єктів адміністративно-територіального устрою України);

найменування органу, до сфери управління якого належить підприємство, - відповідно до КОДУ (класифікації органів державного управління);

найменування цеху, дільниці - відповідно до галузевого класифікатора, у разі його відсутності зазначається найменування цеху, дільниці відповідно до затвердженого переліку підрозділів підприємства.

4. У пункті 3:

стать кодується так:

1 - чоловіча, 2 - жіноча;

зазначається число, місяць і рік народження, а кодується число повних років потерпілого на час настання нещасного випадку, наприклад, 45 років кодуються так:

| 45 |;

професія (посада), розряд (клас) записуються і кодуються відповідно до Державного класифікатора професій (ДК-003:2010). Якщо назва професії потерпілого не відповідає Державному класифікаторові професій, в кодовій частині ставиться нуль. У разі коли потерпілий має кілька професій, зазначається та професія, під час виконання роботи за якою стався нещасний випадок;

зазначається і кодується число повних років стажу роботи (загального, за основною професією (посадою), під час виконання якої стався нещасний випадок, наприклад, 5 років кодується так: | 5 |.

Якщо стаж становить менш як рік, в текстовій частині зазначається кількість місяців і днів, а в кодовій частині ставиться нуль.

5. Пункт 4 заповнюється відповідно до вимог Типового положення про навчання з питань охорони праці, затвердженого Держгірпромнаглядом. Дата проведення навчання та інструктажу з питань охорони праці кодується згідно з пунктом 1.

6. Пункт 5 заповнюється відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого МОЗ. Дата проведення медичного огляду кодується згідно з пунктом 2.



7. У пункті 6:

дається стисла характеристика умов праці та дій потерпілого, викладається послідовність подій, що відбувалися перед настанням нещасного випадку, описується процес праці, а також зазначається, хто керував роботою або організував її;

відомості про вид події зазначаються і кодуються відповідно до розділу 1 класифікатора, зазначеного у цьому додатку;

відомості про шкідливий або небезпечний фактор та його значення наводяться відповідно до ГОСТ 12.0.003 "Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Класифікація";

шкідливий фактор кодується відповідно до класифікатора, затвердженого МОЗ.

8. У пункті 7 зазначаються і кодуються основна та супутні причини нещасного випадку відповідно до розділу 2 класифікатора, зазначеного в цьому додатку. Основна причина нещасного випадку зазначається і кодується першою.

Якщо причин нещасного випадку більш як три, інші причини зазначаються лише у текстовій частині.

9. У пункті 8 устаткування кодується відповідно до розділу 3 класифікатора, зазначеного в цьому додатку, наприклад, верстати металорізальні кодуються так:

| 381|;

устаткування гірничошахтне - | 314|.

10. У пункті 9 діагноз зазначається згідно з листком непрацездатності або довідкою лікувально-профілактичного закладу і кодується відповідно до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10).

У разі перебування потерпілого в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння у кодовій частині відповідної граfi ставиться цифра 1.

Дані про ступінь сп'яніння визначаються на підставі медичного висновку лікувально-профілактичного закладу, в якому проводився огляд потерпілого.

11. У пункті 10 зазначаються відомості про порушення потерпілим вимог законодавства про охорону праці, що стали причиною настання нещасного випадку, відповідно до пункту 7.

Закони та інші нормативно-правові акти про охорону праці кодуються відповідно до Державного реєстру міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці.

12. У пункті 12 зазначається кожний захід окремо. Не потрібно зазначати заходи щодо накладення стягнень.

13. У тимчасовому акті пункти 7, 10 і 12 не заповнюються, а у пунктах 6, 8 і 9 зазначається інформація, яка встановлена на час складення тимчасового акта.

**ПОВІДОМЛЕННЯ  
про нещасний випадок**

1. Дата і час настання нещасного випадку \_\_\_\_\_

2. Найменування підприємства та органу виконавчої влади, до сфери управління якого воно належить \_\_\_\_\_

3. Код підприємства згідно з:

ЄДРПОУ \_\_\_\_\_

КВЕД (класифікація видів економічної діяльності) \_\_\_\_\_

КОАТУУ (класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України)  
\_\_\_\_\_

КОПФГ (класифікація організаційно-правових форм господарювання)  
\_\_\_\_\_

КОДУ (класифікація органів державного управління) \_\_\_\_\_

4. Місцезнаходження та телефон підприємства, працівником якого є потерпілий  
\_\_\_\_\_

5. Місце, де стався нещасний випадок (виробництво, цех, ділянка, приміщення тощо), і його стисла характеристика \_\_\_\_\_

6. Відомості про потерпілого (потерпілих):

прізвище, ім'я та по батькові \_\_\_\_\_

характер травм \_\_\_\_\_

дата смерті \_\_\_\_\_

місце роботи \_\_\_\_\_

професія \_\_\_\_\_

дата народження (число, місяць, рік) \_\_\_\_\_

загальний стаж роботи \_\_\_\_\_

стаж роботи за професією (посадою) \_\_\_\_\_

сімейний стан \_\_\_\_\_

прізвище, ім'я та по батькові дітей із зазначенням року їх народження  
\_\_\_\_\_

7. Стислий опис обставин і ймовірні причини нещасного випадку (згідно з класифікатором, зазначеним у додатку 4 до Порядку проведення розслідувань та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві) \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

8. Ініціали та прізвище державного інспектора з охорони праці, який здійснює державний нагляд на підприємстві, де стався нещасний випадок  
\_\_\_\_\_

9. Ініціали та прізвище страхового експерта Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, закріпленого за підприємством, де стався нещасний випадок \_\_\_\_\_

10. Дата і час передачі інформації \_\_\_\_\_

11. Посада, ініціали та прізвище особи, яка передала інформацію  
\_\_\_\_\_

12. Причина несвоєчасної передачі інформації \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(керівник підприємства, установи,  
організації, який надіслав  
повідомлення)

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(ініціали та прізвище)

М. П.

Автори:

Голінько Василь Іванович  
Кривцун Геннадій Павлович  
Чеберячко Сергій Іванович  
Чеберячко Юрій Іванович  
Шайхлісламова Ірина Анатоліївна

**ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ.  
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ  
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ  
СПЕЦІАЛІСТІВ ТА МАГІСТРІВ СПЕЦИФІЧНИХ КАТЕГОРІЙ  
СОЦІАЛЬНИХ НАУК І БІЗНЕСА ТА ПРАВА**

Друкується в редакційній обробці авторів

Підписано до друку \_\_.\_\_.\_\_. Формат 30x42/4.  
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,0.  
Обл.-вид. арк. . Тираж 50 прим. Зам. № .

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»  
49000, м. Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 19